REALIZĂRI ŞI PERSPECTIVE ÎN DEZVOLTAREA ECONOMICĂ ŞI CULTURALĂ A REGIUNII IAŞI

Conducerea eficientă a economiei şi culturii socialiste presupune cunoaşterea temeinică a cerinţelor legilor obiective de dezvoltare a societăţii. Orice directivă elaborată de partid se întemeiază pe studiul concret şi multilateral al nevoilor şi posibilităţilor reale pe care le are fiecare regiune în parte şi economia naţională în ansamblu. Asigurarea dezvoltării armonioase a întregii ţări constituie una din sarcinile de seamă ale statului democrat-popular. Comitetul Central al Partidului şi Guvernul nostru urmăresc îndeaproape înfăptuirea obiectivelor trasate de Congresul al III-lea al partidului. Între 20 şi 22 septembrie 1961. oraşul şi regiunea Iaşi au avut marea cinste de a primi vizita tovarăşului Gheorghe Gheorghiu-Dej şi a altor conducători de partid şi de stat. Înalţii oaspeţi, împreună cu reprezentanţii organelor locale de partid şi de stat, au examinat sub toate aspectele profilul economic al regiunii, amplasarea şi construirea de noi obiective industriale şi lărgirea celor existente, problemele legate de continua dezvoltare a agriculturii, sistematizarea oraşului şi dezvoltarea bazei materiale a învăţămîntului şi culturii etc.

Cu prilejul vizitării atelierelor de reparat material rulant, a şantierului fabricii de ulei, a fabricii de antibiotice, a fabricii de mobilă, a gospodăriilor agricole de stat Războieni şi Cotnari, a gospodăriei agricole colective Pribeşti din raionul Vaslui, a Universităţii „Al. I. Cuza" ş.a., conducătorii de partid şi de stat s-au interesat de gradul de înzestrare a secţiilor productive şi a laboratoarelor cu maşini şi instalaţii moderne, de nivelul mecanizării proceselor de producţie, de calitatea produselor, de îndeplinirea sarcinilor de plan, de condiţiile de muncă şi de trai ale oamenilor muncii. Întîlnirile cu oamenii muncii au constituit momente entuziaste de manifestare a ataşamentului nemărginit faţă de cauza socialismului şi comunismului, a încrederii depline în politica partidului pe care întregul popor o consideră expresia propriilor sale năzuinţe şi aspiraţii către o viaţă din ce în ce mai fericită. Muncitorii, ţăranii şi intelectualii au vorbit cu adîncă recunoştinţă despre grija partidului şi guvernului pentru continua ridicare a nivelului de viaţă şi au asigurat pe înalţii oaspeţi că vor depune toate eforturile pentru înfăptuirea programului economic adoptat de Congresul al III-lea al P.M.R.

În faţa activului de partid şi de stat din regiunea Iaşi, tovarăşul Gh. Gheorghiu-Dej a făcut o amplă expunere asupra succeselor obţinute de oa-

menii muncii din regiunea noastră, schițînd totodată direcțiile dezvoltării regiunii Iași precum și perspectivele reconstrucției orașului de reședință.

In vremea stăpînirii capitaliștilor și moșierilor, Romînia era o țară cu o industrie slab dezvoltată, silită să importe aproape întreg utilajul industrial. Locul ocupat de ea în sistemul mondial al economiei capitaliste este ilustrat și de faptul că în anul 1938— anul cu cea mai favorabilă conjunctură — producția de oțel pe cap de locuitor era de 18,2 kg, în timp ce în Germania se ridica la 330 kg, în Cehoslovacia la 159 kg, în Franța la 150 kg, în Italia la 54 kg, în Polonia la 43 kg. Producția de energie electrică pe cap de locuitor, în același an, era de 72,4 Kwh față de circa 504 Kwh în Franța, 364 Kwh în Italia, 285 Kwh în Cehoslovacia. Această stare de înapoiere economică a fost recunoscută pînă și de economiștii burghezi, care arătau în 1939 că deși Romînia are „condiții prielnice dezvoltării, a rămas... în cercul statelor a căror structură economică este determinată în bună parte de caracterul agricol al producției și de exportul de materii prime și importul de produse fabricate. Industria... nu constituie decît o bază locală, parțială pentru nevoile consumului de produse industriale“ [1]).

In cadrul slabei dezvoltări a economiei naționale existau contraste mari între diferitele regiuni. Forțele de producție erau anarhic repartizate pe întinsul țării. Aproape întreaga industrie se afla concentrată în jurul surselor de bogății naturale: Hunedoara, Reșița, Timișoara, Valea Prahovei, Brașov și București. Ca urmare, între regiunile economice se mențineau deosebiri sensibile în ceea ce privește gradul de ocupare a forței de muncă, nivelul productivității muncii sociale, al prețurilor, al salariilor, al nivelului material și cultural al populației. În 1938 întreprinderile industriale de pe teritoriul actualelor regiuni: Suceava, Iași, Dobrogea, Argeș, Oltenia, Crișana, Mureș-Autonomă Maghiară, Maramureș, unde locuia jumătate din populația întregii țări, livrau sub 20% din volumul producției industriale globale. Consecințele acțiunii legilor inerente economiei capitaliste se făceau simțite cu deosebită putere în interiorul regiunilor. Potrivit statisticilor întocmite de autoritățile burgheze, în orașele regiunii Iași se găseau circa 100 de întreprinderi din care cele mai multe abia depășeau nivelul unor ateliere obișnuite. Din cei 5400 de salariați ai lor, majoritatea covîrșitoare erau concentrați în Iași. În fostele județe Vaslui și Fălciu se găseau în total doar 163 de muncitori industriali.

Cotropirea hitleristă și războiul criminal antisovietic, în care a fost împinsă și țara noastră, au adîncit pauperizarea muncitorilor, au ruinat zeci de mii de gospodării țărănești mici și mijlocii, aducînd economia regiunii într-o stare de totală dezorganizare. După război, burghezia a făcut tot ce i-a stat în putință pentru a adînci haosul și a sabota măsurile de restabilire a vieții economice. În aceste condiții deosebit de grele, Partidul Comunist din Romînia, prin organizațiile sale, a mobilizat masele muncitoare de la orașe și sate în vederea lichidării grabnice a înapoierii economice și dezastrului, moștenire lăsată de regimul burghezo-moșieresc, pentru refacerea țării pe temelii noi. Într-un interval de timp scurt, prin eforturi de un eroism necunoscut în istoria sa, poporul nostru, eliberat de jugul dependenței economice și politice față de imperilaism, a reușit să vindece rănile războiului, pășind apoi cu încredere pe calea deschisă de Marele Octombrie.

---

[1]) **„Probleme ale păcii și socialismului“, nr. 5/1961, p. 8.**

Prin înfăptuirea politicii leniniste de industrializare socialistă și de transformarea socialistă a agriculturii în condițiile dictaturii proletariatului, a fost lichidată pentru totdeauna exploatarea omului de către om și creată baza economică a socialismului — măreață victorie a clasei muncitoare aliată cu țărănimea muncitoare, obținută sub conducerea înțeleaptă a Partidului Muncitoresc Romîn.

Țara noastră, în urma prefacerilor profunde petrecute în viața economică și socială, oferă astăzi o imagine radical diferită de cea din trecut. În anii puterii populare producția industrială a crescut de 5 ori în raport cu nivelul antebelic: producția industriei constructoare de mașini este de 10 ori mai mare, cea a industriei chimice de 11 ori, a producției de energie electrică de 7 ori. Volumul producției industriale a anului 1938 s-a realizat în 1960 numai în 11 săptămîni.

Dezvoltarea industrială este imens ușurată de ajutorul internaționalist al U.R.S.S. și de colaborarea frățească în cadrul sistemului socialist mondial. Din U.R.S.S., în afara creditelor avantajoase și a documentației tehnice, am primit instalațiile pentru termocentralele de la Borzești și Comănești, laminorul de la Roman, fabrica de antibiotice etc. Cu participarea țărilor socialiste s-au construit și se construiesc o serie de mari obiective industriale.

Realizările obținute în procesul industrializării socialiste au permis crearea unei largi baze tehnice în agricultură. Astfel, la sfîrșitul anului 1960, S.M.T. și G.A.S. dispuneau de 65.290 de tractoare convenționale, adică de peste 16 ori mai multe decît se aflau în Romînia burghezo-moșierească. Elocvent pentru saltul săvîrșit în agricultură este și creșterea numărului cadrelor tehnice agricole. În timp ce în 1938 existau numai 1897 agronomi și medici veterinari, în 1961 numărul specialiștilor cu studii superioare a ajuns la cifra de 16.400, iar al celor cu pregătire medie la 17.900. Puternicul sprijin acordat țărănimii de către statul democrat-popular prin mijloacele mecanizate ale S.M.T.-urilor, prin cadre de ingineri și tehnicieni, prin credite materiale de construcție, semințe etc. a determinat schimbări profunde în viața satului. Convinsă de avantajele marii producții agricole socialiste, țărănimea muncitoare a ales prin liber consimțămînt calea cooperației în producție. Transformarea socialistă a agriculturii a infirmat teoria profund neștiințifică și reacționară potrivit căreia proprietatea colectivă ar fi contrară naturii omenești, că țărănimea ar fi refractară socialismului.

Rezultatele gospodăriilor agricole colective, concretizate în producțiile mari, superioare gospodăriilor individuale dovedesc cu prisosință că forma de organizare socialistă a agriculturii alcătuiește singurul cadru în care priceperea, spiritul de inițiativă și hărnicia le pot aduce țăranilor muncitori bunăstarea și fericirea.

Succesele înregistrate pe frontul construcției socialismului nu mai pot fi tăgăduite nici chiar de adversarii regimului democrat-popular. „General-Anzeiger", unul din organele de presă monopoliste din R.F. Germană, în numărul său din 26 noiembrie 1960, declară următoarele: „Romînia are o industrie grea considerabilă, o agricultură bună și cîteva combinate chimice ce impun tot respectul. Volumul construcțiilor noi, inclusiv cel al construcțiilor de locuințe este fără precedent... Romînia nu mai poate fi caracterizată ca o țară înapoiată, balcanică, nu mai este o semi-colonie"[2]).

---

[2]) Citat după „Problemele economice", nr. 4/1961, p. 33

Socialismul a pus capăt stării de înapoiere economică și culturală, a descătușat energia creatoare a maselor populare din toate colțurile patriei. Noua orînduire este incompatibilă cu dezvoltarea inegală și anarhică, caracteristică modului de producție capitalist. În anii puterii populare a fost consecvent promovată politica de ridicare a nivelului economic al regiunilor ținute sistematic în trecut în stare de înapoiere, la nivelul regiunilor celor mai înaintate, precum și de dezvoltare a tuturor regiunilor pe o treaptă superioară. Pe locurile unde altă dată „nu se întîmpla nimic" au apărut: combinatul textil de la Fălticeni, combinatul chimic și termocentrala de la Borzești, hidrocentrala „V. I. Lenin" de la Bicaz, fabrica de antibiotice de la Iași, laminorul de la Roman, fabrica de rulmenți de la Bîrlad etc.

Cu sprijinul statului socialist, în regiunile rămase în urmă, ritmul industrializării socialiste a ajuns să fie superior celui înregistrat pe țară. Astfel, dacă în perioada 1950—1958, producția globală a industriei socialiste a crescut cu 185%, în regiunea Iași ea a crescut cu 279%, în regiunea Dobrogea cu 272%, în regiunea Oltenia cu 245%. De o atenție deosebită din partea partidului și guvernului s-a bucurat regiunea Iași. Ca urmare, aici au fost lărgite și modernizate întreprinderile existente și s-au creat noi întreprinderi cu un înalt nivel de tehnicitate. S-a schimbat structura industriei regionale. Dacă în 1938 ponderea cea mai mare în producția globală industrială revenea industriei ușoare și alimentare, în 1959, în primul plan trec industria constructoare de mașini și industria chimică, a căror greutate specifică se ridică la 49%. A început și continuă acțiunea de repartiție judicioasă a forțelor de producție în interiorul regiunii. Raioanele Bîrlad, Vaslui, Pașcani ș.a. sînt antrenate într-o măsură mereu crescîndă către valorificarea pe scară largă a resurselor lor naturale.

Organele locale de partid și de stat acordă toată atenția dezvoltării continue a bazei tehnice a agriculturii. Pe întinsul regiunii lucrează peste 2600 de tractoare, mai mult de jumătate din parcul vechii Romînii. An de an se obțin recolte din ce în ce mai bogate, fapt ce contribuie la creșterea veniturilor în natură și în bani, precum și la sporirea rezervelor statului de produse agricole.

Probleme complexe ridică asigurarea spațiului locativ al populației orășenești în continuă creștere. Orașul Iași are de lichidat una din cele mai grele moșteniri urbanistice lăsată de regimul burghezo-moșieresc. Fondul locativ util al vechiului oraș era alcătuit din cîteva edificii destinate instituțiilor administrative și culturale și un număr restrîns de case, care au aparținut reprezentanților claselor avute. Restul se reducea la o aglomerare de bojdeuci insalubre. Războiul a distrus o bună parte și din acest fond sărăcăcios. Într-o situație asemănătoare s-au aflat și celelalte orașe ale regiunii.

Reconstrucția și modernizarea orașelor nu poate fi realizată dintr-odată, ci numai treptat, pe măsura creșterii forței economice a statului, a resurselor economiei naționale. Un prim început în această direcție s-a făcut. Din 1958 și pînă în 1961, primul semestru, a fost dată în folosință o suprafață locativă de 190.000 m². Se construiesc cartiere noi, cu clădiri moderne, bine amenajate, care asigură oamenilor muncii condiții corespunzătoare de locuit.

Orașele Iași, Bîrlad, Huși, Vaslui și Pașcani au fost racordate la sistemul energetic național. S-a îmbunătățit aprovizionarea cu apă pentru consumul populației și întreprinderilor.

Se dezvoltă continuu baza materială a învățămîntului, științei și culturii. În Iași au intrat în funcțiune noi instituții științifice și așezăminte cultural-artistice ca: Institutul de chimie „P. Poni“, Opera de Stat, Filarmonica, Teatrul de vară, Casa de cultură a sindicatelor, Casa de cultură a tineretului etc. Statul democrat-popular sprijină școala socialistă, investind sume uriașe în construcții de noi spații de învățămînt și dotarea laboratoarelor cu instalații și aparatură modernă, în ridicarea de cantine igienice și cămine confortabile, acordă burse și indemnizații de merit studenților sîrguincioși și cu rezultate bune la învățătura. Datorită grijii și atenției deosebite, învățămîntul de toate gradele a luat o mare amploare. De unde în 1938 în Iași se aflau două instituții de învățămînt superior, Universitatea și Politehnica, astăzi sînt 6. Numărul cadrelor didactice s-a triplat, iar cel al studenților a crescut de 2,5 ori față de cel din 1938.

Realizările mărețe obținute de cei ce muncesc în fabrici, pe ogoare și în laboratoare, sub conducerea încercatului partid al clasei muncitoare, constituie o chezășie sigură a înfăptuirii înainte de termen a planului șesenal în cursul căruia patria noastră va deveni o țară industrială înaintată, cu o agricultură intensivă, mecanizată și de înaltă productivitate, cu o cultură înfloritoare.

Parte integrantă a programului general de dezvoltare a economiei naționale, schița reconstrucției economice și culturale a regiunii Iași, rod al unui studiu de peste doi ani, însuflețește lupta oamenilor muncii și concentrează eforturile lor în direcția intensificării ritmului creșterii forțelor de producție în industrie și agricultură, a avîntului științei și culturii.

În vederea sporirii potențialului economic, un accent deosebit se va pune pe construirea de noi întreprinderi industriale și pe reprofilarea celor existente, pe stimularea culturii intensive a tuturor ramurilor agriculturii și în special a cerealelor, pomiculturii, viticulturii, creșterii animalelor, pentru care există în regiune condiții favorabile și însemnate rezerve nevalorificate.

Politica economică a partidului urmărește dezvoltarea cu prioritate a industriei grele cu pivotul ei industria constructoare de mașini. În industria regiunii Iași se vor crea ramuri noi ca siderurgia, construcția de utilaj chimic etc. Pe lîngă un număr de 9 întreprinderi noi de interes republican stabilite a fi construite prin planul de șase ani, se prevede amplasarea a încă 17 uzine și fabrici.

Obiectivul industrial cel mai important care urmează să se construiască la Iași va fi o uzină metalurgică cu trei secții: de țevi sudate, cu o producție de 125.000 tone pe an, profile îndoite de tablă, cu o producție de 60.000 tone pe an, laminor de benzi la rece, cu o producție de 60.000 tone pe an. Uzina se va construi astfel încît pînă în 1980 capacitatea ei să poată fi mărită de 2—3 ori. Înzestrată cu mașini și instalații de înaltă tehnicitate, în cea mai mare parte automatizată, această unitate economică va aproviziona cu produsele ei toate întreprinderile din țară.

Potrivit Directivelor Congresului al III-lea al partidului, se prevede, pe lîngă construirea de noi obiective industriale, modernizarea, reprofilarea și lărgirea capacității de producție a uzinelor și fabricilor existente în vederea sporirii producției lor. În cursul șesenalului producția fabricii de rulmenți din Bîrlad, de exemplu, va fi dublată.

Atelierele de reparat material rulant din Iași vor prelua sarcinile de producție ale atelierelor „Grivița Roșie" din București. Cu începere din 1965, ele vor trece la producția de utilaje pentru industria chimică, a celulozei și hîrtiei, cu o capacitate finală de 34.000 tone anual.

Industriei chimice, ramură de mare viitor, i se creează toate condițiile pentru a înregistra un avînt corespunzător. Fabrica de antibiotice își va înmulți sortimentele și va pune un accent deosebit pe producția de biostimulatori, folosiți în sectorul zootehnic.

Ritmul rapid de dezvoltare a industriei și necesitatea reconstrucției orașelor impun sporirea materialelor de construcții. În regiunea Iași, în vederea aprovizionării șantierelor sînt prevăzute a fi ridicate o fabrică de materiale de construcții ceramice și alta de elemente de construcție din ciment.

În politica de industrializare partidul nostru a urmărit și urmărește cu perseverență crearea și dezvoltarea unei baze energetice puternice. Energia electrică constituie condiția principală a mecanizării, automatizării, a creșterii productivității muncii, a ușurării muncii omului. Pentru a satisface nevoile de energie electrică și termică ale unităților industriale existente, ale celor ce urmează a fi amplasate precum și ale rețelei de termoficare urbană este prevăzută a fi construită în următorii ani o centrală electrică de termoficare cu o putere instalată de 36—50 MW.

Congresul al III-lea al partidului a trasat sarcina creșterii considerabile a producției bunurilor de consum. În perioada 1960—1965, industria ușoară și alimentară — ramuri chemate să realizeze valorificarea superioară a resurselor naturale și a celor importate, vor livra populației cantități sporite de zahăr, ulei, țesături etc. La Vaslui urmează a fi construită o fabrică de mobilă cu o capacitate de 10.000 garnituri anual, precum și o fabrică de confecții. Fabrica de mobilă din Iași va fi completată cu o secție nouă de mobilă curbată, iar „Țesătura" cu o secție nouă la filatura de bumbac. Schița de plan prevede construirea unei fabrici de tricotaje de bumbac cu o capacitate de producție de 13 milioane bucăți anual. De asemenea este prevăzută să fie construită către sfîrșitul șesenalului, o întreprindere de încălțăminte de cauciuc care urmează să livreze 4 milioane perechi încălțăminte și 2400 tone talpă. În 1962 va intra în funcțiune fabrica de extracție și rafinărie a uleiului cu o capacitate de prelucrare de 120.000 tone semințe de floarea-soarelui anual. În regiune se vor mai construi trei fabrici de produse lactate, un abator cu secție de preparate din carne, o fabrică de pîine, o fabrică de paste făinoase și biscuiți și altele. Prin amplasarea fabricilor și uzinelor în jurul centralei electrice și de termoficare se creează o adevărată zonă industrială. Iașul nu va fi numai un oraș de școli și instituții de învățămînt superior, de monumente istorice, ci și un puternic centru industrial. Pentru dezvoltarea industriei regiunii, în perioada 1960—1965, statul democrat-popular alocă un fond de 2—2,3 miliarde lei. Prin realizarea acestor obiective producția industrială va crește de 3 ori, cu un ritm mediu anual de 20%, ceea ce înseamnă că va depăși cu 7 procente ritmul mediu al creșterii producției industriei globale pe țară.

Construirea noilor obiective industriale și dezvoltarea celor existente determină creșterea numerică a rîndurilor clasei muncitoare. Numai în cîțiva ani, numărul salariaților din industrie va crește cu cca. 20.000, ajungînd la 44.000.

Socialismul cheamă la o viață nouă nu numai orașul, ci și satul. Statornicirea definitivă a relațiilor de producție socialiste în agricultură, o dată cu încheierea colectivizării, deschide perspectiva folosirii cu maximum de eficiență economică a pămîntului și a mașinilor agricole.

Experiența a demonstrat cu prisosință că numai în unitățile agricole socialiste puternice și multilateral dezvoltate se creează condițiile optime aplicării metodelor agrotehnice avansate și utilizării mijloacelor mecanizate. Realizarea unei productivități a muncii sporite necesită unirea gospodăriilor agricole colective mici în mari unități agricole socialiste. Numai marea producție agricolă socialistă permite asigurarea unui belșug de produse agroalimentare și face posibilă înfăptuirea unor acțiuni care implică mari eforturi materiale și bănești, cum ar fi de exemplu efectuarea lucrărilor de îmbunătățiri funciare, îndiguiri, irigații etc .

Încă la Conferința națională a P.C.R. din 1945, partidul nostru, ținînd seama de starea agriculturii, a stabilit printre obiectivele sale de perspectivă realizarea unor mari lucrări de irigații, asanări, în vederea sporirii terenurilor cultivabile. Asemenea lucrări s-au extins mai ales după crearea sectorului scoialist în industrie și agricultură. Țăranii muncitori uniți în unități agricole socialiste au depus eforturi susținute în scopul prevenirii și combaterii eroziunii solului. În regiunea Iași au fost efectuate lucrări de stăvilire a eroziunii pe o suprafață de 150.000 ha, iar pe o suprafață egală s-au luat măsuri de prevenire prin orientarea arăturilor pe curba de nivel. Există gospodării de stat ca acelea de la Bucium, Copou, Cotnari, gospodării agricole colective ca cele de la Tîrzii, Andrieșeni, Bogdănești care au acumulat o bogată experiență în aplicarea unei agrotehnici diferențiate, folosind sistemul benzilor înierbate, amenajarea teraselor prin desfundare, în vederea plantării viței de vie etc. Această experiență ar putea fi extinsă și la alte unități aflate în condiții similare.

Regiunea Iași, ocupînd zona centrală a dealurilor Moldovei, are multe terenuri amenințate de a deveni neproductive. În expunerea făcută asupra situației economice a regiunii, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej arată că „pentru creșterea producției agricole, pe lîngă ridicarea continuă a productivității pe terenurile bune, una din sarcinile cele mai importante ale organelor de partid și de stat din regiune este organizarea unei largi acțiuni de combatere a eroziunii solului. Valorificarea rațională a acestor terenuri erodate constituie o foarte mare rezervă pentru creșterea producției agricole a regiunii Iași“ [3]). Schița de plan prevede să se execute pînă în 1965 lucrări de combatere a eroziunii pe o suprafață de 250.000 ha. Pe lîngă aceasta, vor mai fi efectuate lucrări de recuperare a terenurilor supuse inundațiilor, eșalonate pe mai mulți ani. În prima etapă este prevăzută amenajarea complexă a Bahluiului și a afluenților săi, ceea ce va asigura apărarea de inundație a circa 4.500 ha teren agricol. În etapele următoare vor fi puse în aplicare planurile de amenajare a rîurilor Prut, Bîrlad și Jijia. Prin executarea îmbunătățirilor funciare se va reda agriculturii o suprafată de aproximativ 20.000 ha. Amenajarea rîurilor regiunii înlesnește apărarea de inundații a orașelor Bîrlad și Iași, crearea unor iazuri piscicole și irigarea a circa 6.000 ha. Pentru realizarea acestor sarcini de mare amploare este ne-

---

[3]) **Gh. Gheorghiu-Dej,** ***Pentru dezvoltarea economică și social-culturală a regiunii și orașului Iași .***

cesară mobilizarea țăranilor muncitori, direct interesați în sporirea producției agricole, la executarea lucrărilor de stăvilire a eroziunii și a inundațiilor.

Acțiunea de recuperare a terenurilor agricole în condițiile încheierii colectivizării, a formării de mari gospodării agricole colective, tratarea terenurilor slab productive cu îngrășăminte, folosind în primul rînd gunoiul de grajd, cultivarea pe scară largă a soiurilor de cereale din cele mai bune și mai corespunzătoare condițiilor pedo-climatice ale fiecărei zone, ansamblul complex de măsuri agrotehnice — toate acestea sînt menite să asigure sporirea producției agricole la hectar.

În șesenal cultura cerealelor va avea loc pe mari întinderi. Grîul și porumbul, dată fiind importanța lor economică în aprovizionarea populației și a industriei, ca și în creșterea animalelor, vor ocupa peste 70% din suprafața arabilă a regiunii. Producția totală ce urmează a fi realizată se ridică la 272.000 tone grîu și 600.000 tone porumb. Atingerea acestor indici de plan presupune mobilizarea tuturor rezervelor și a forțelor în direcția executării la timp a însămînțărilor, a îngrijirii sistematice a culturilor și a recoltării fără pierderi.

Regiunea Iași, cu dealurile ei însorite, dispune de condiții pedo-climatice favorabile dezvoltării pomiculturii și viței de vie. În fața ei se deschide perspectiva de a deveni o puternică bază viticolă și pomicolă.

În ultimii ani unitățile agricole socialiste au luat măsuri pentru extinderea suprafețelor cu vii. Totuși structura actuală a fondului viticol nu mai poate fi considerată satisfăcătoare deoarece ponderea cea mai mare o deține vița hibridă care dă o recoltă mică, iar strugurii ei sînt de calitate inferioară. Din această cauză veniturile pe unitatea de suprafață sînt inferioare celor obținute de la vița altoită. „Pentru remedierea acestei situații se prevede ca pînă în 1965 suprafața plantată cu vii altoite și indigene să crească la 13.000 ha prin plantarea terenurilor improprii altor culturi"[4]). Din Directivele adoptate de Congresul al III-lea al partidului rezultă că trebuie să se pună accentul pe îmbunătățirea calitativă a viticulturii. Este necesar ca executarea plantărilor cu viță nobilă, să înceapă cu completarea golurilor din viile existente. Pe măsură ce soiurile superioare de viță vor intra pe rod, vor fi defrișate viile ocupate cu viță hibridă, în primul rînd cele de la șes. Terenurile curățate vor fi folosite pentru culturi adecvate. Gospodăriilor agricole de stat și celor colective le revine sarcina de a ridica ponderea viței nobile de la 20% la 50%, de a spori sistematic producția strugurilor de masă. De o atenție deosebită trebuie să se bucure bazinele viticole Cotnari și Huși.

Concomitent cu viticultura se va dezvolta și pomicultura. Nevoile consumului intern și ale exportului de fructe impun luarea tuturor măsurilor menite să asigure creșterea producției pomicole. Înainte de toate trebuie îmbunătățit raportul dintre speciile de pomi fructiferi. Cele mai valoroase soiuri de meri, peri, cireși, vișini, caiși, piersici care dau producții mari la hectar și de calitate superioară vor ocupa la viitoarele plantații greutatea specifică cea mai mare. Pînă în 1965 suprafața livezilor trebuie să atingă 20.000 ha. „Noile plantații se vor amplasa în primul rînd în bazinele pomicole și viticole, pe baza lucrărilor de zonare a producției agricole și a raionării soiurilor, și numai pe terenuri de pantă, erodate, pe terenurile nisipoase

---

[4]) *Ibidem.*

care nu pot fi valorificate în mod economic prin alte culturi" [5]). *Partidul a condamnat tendința dăunătoare de a ocupa cu vii și livezi terenuri bune pentru cultura grîului, porumbului, a sfeclei de zahăr sau a florii-soarelui.*

În procesul general de dezvoltare continuă a agriculturii socialiste, de consolidare economică și organizatorică a gospodăriilor colective, o mare importanță are avîntul sectorului zootehnic. De nivelul creșterii animalelor depinde satisfacerea nevoilor mereu crescînde ale oamenilor muncii, cu cele mai nutritive produse alimentare (lapte, carne, grăsimi, ouă) precum și sporirea resurselor de materii prime de proveniență animală (lînă, piei, blănuri) necesare industriei ușoare. De aceea se cere mai multă preocupare din partea unităților agricole socialiste pentru propășirea acestei ramuri principale a agriculturii.

Gospodăriile agricole de stat și gospodăriile agricole colective și-au dovedit capacitatea de a organiza ferme mari, de a aplica cu pricepere metodele zootehnice înaintate. In regiunea Iași s-au obținut realizări încurajatoare, dar n-au fost folosite la maximum condițiile prielnice pe care le oferă organizarea socialistă a agriculturii. Ca urmare, planul stabilit de creștere a efectivului de animale n-a putut fi îndeplinit la toate speciile. Dacă la taurine densitatea este apropiată de media pe țară, la oi și îndeosebi la porci și păsări, regiunea este rămasă în urmă. Lichidarea acestei lacune va putea fi realizată într-o perioadă scurtă prin păstrarea și îngrijirea rațională a întregului efectiv de animale tinere, apte pentru reproducție și prin organizarea redistribuirii între unitățile agricole a efectivelor de animale matcă în vederea completării necesarului fiecărei gospodării socialiste.

O acțiune de cea mai mare importanță pentru creșterea producției de lapte, lînă, carne este organizarea pe scară largă a selecției animalelor și încrucișarea raselor locale cu rase mai productive. Eforturi maxime trebuie concentrate în special în direcția sporirii numărului de vaci, porci, păsări. Este necesar să fie stimulată în ferme creșterea speciilor rentabile de mare prolificitate și precocitate. În practica ameliorării raselor de animale trebuie dezrădăcinată tendința dăunătoare manifestată la unele gospodării agricole colective ca cele din Șuletea, Cîrja și Peicani care au trecut la sacrificarea tineretului femel și a animalelor adulte din rasa sură de stepă pe motiv că ar fi „slab productivă". Plenara C.C. al P.M.R. din 30.VI—1.VII.1961 a subliniat necesitatea menținerii și folosirii în producție a raselor autohtone și a trasat sarcina organizării ameliorării lor treptate în scopul sporirii valorii lor, a producției pe cap de animal furajat.

Dezvoltarea șeptelului și sporirea producției animaliere sînt condiționate în măsură hotărîtoare de existența unei baze furajere satisfăcătoare sub raport cantitativ și calitativ. Regiunea Iași dispune de largi posibilități de sporire a producției de cereale furajere și în special de porumb siloz și boabe, mazăre, trifoi, borceag, dovleci etc. De o mare valoare nutritivă este și masa verde. Gospodăriilor socialiste le revine sarcina de a îngriji pășunile și de a executa lucrări de îmbunătățire, astfel ca producția de iarbă la hectar să atingă cel puțin 10.000 kg.

Aplicarea Directivelor partidului privitoare la creșterea animalelor trebuie să asigure obținerea unui randament corespunzător posibilităților reale

---

[5]) Gh. Gheorghiu-Dej, *Articole și cuvîntări, 1959-1961*, p. 140.

și efortului făcut de statul socialist. Atenția principală în domeniul creșterii animalelor trebuie îndreptată în direcția sporirii producției pe cap de animal. Ridicarea sistematică a productivității animalelor concomitent cu dezvoltarea efectivului de animale constituie esențialul.

In vederea realizării unui avînt al forțelor de producție în toate ramurile agriculturii, statul socialist sprijină din plin dezvoltarea bazei lor tehnice prin înzestrarea G.A.S. și S.M.T. cu tractoare și mașini agricole. In 1965 în regiune vor reveni la un tractor 95 ha teren mecanizabil în G.A.C. și 60 ha în G.A.S. față de 256 ha cît era media pe regiune în 1960. In aceste condiții se va crea posibilitatea efectuării unui volum mai mare de lucrări agricole cu mijloace mecanizate, ceea ce va determina creșterea producției pe unitatea de suprafață.

Sarcinile complexe ce revin agriculturii socialiste presupun o grijă sporită din partea organelor locale față de calificarea cadrelor. „Condiția esențială a înfăptuirii cu succes a tuturor măsurilor privind dezvoltarea agriculturii în regiunea Iași este asigurarea cadrelor, formarea unui număr suficient de specialiști cu pregătire medie și superioară, ridicarea nivelului de cunoștințe agrozootehnice al tuturor lucrătorilor din agricultură"[6]). Cadrele formate în învățămîntul nostru profesional, mediu și superior s-au dovedit a fi bine pregătite din punct de vedere teoretic, capabile să aplice în practică cuceririle științei și tehnicii înaintate, să organizeze și să conducă cu pricepere marile unități agricole socialiste. Pentru a asigura unitățile agricole socialiste cu tehnicieni și specialiști dornici să lucreze efectiv pe teren este necesar ca ei să fie educați încă de pe băncile școlii să-și pună cunoștințele și talentul organizatoric în slujba ridicării nivelului agriculturii socialiste. Cadrelor didactice din învățămîntul tehnic de profil agricol, ca și tuturor profesorilor, le revine datoria de mare răspundere de a dezvolta la elevi și studenți dragostea de profesiunea aleasă și hotărîrea de a-și dărui toate forțele cauzei socialismului.

Organelor locale de partid și de stat le revine sarcina de a se preocupa de intensificarea propagandei agricole, de organizarea în timpul iernii a cursurilor agrozootehnice pentru ridicarea nivelului de cunoștințe tehnice al masei de colectiviști, de pregătirea prin cursuri de scurtă durată a cadrelor de președinți, brigadieri și socotitori.

Un capitol însemnat al schiței de reconstrucție a regiunii și orașului Iași este consacrat măsurilor social-culturale.

Puterea economică sporită a statului nostru democrat-popular permite ca paralel cu avîntul forțelor de producție din industrie și agricultură să se îmbunătățească continuu și nivelul de viață material și cultural al oamenilor muncii. Directivele Congresului al III-lea al partidului prevăd investirea a circa 20 miliarde lei din care 65% sînt destinate lărgirii spațiului locativ. In șesenal în regiunea Iași urmează a fi construite 14—16.000 de apartamente noi. Cea mai mare parte a fondurilor alocate vor fi concentrate în direcția reconstruirii și sistematizării orașului Iași. Noile locuințe vor putea adăposti 1/3 din actuala populație a orașului. In locul căsuțelor mărunte, risipite haotic, au și început să se ridice blocuri moderne, orînduite în cartiere a căror arhitectonică îmbină armonios frumosul cu utilul.

---

[6]) Gh. Gheorghiu-Dej, ***Pentru dezvoltarea economică și social-culturală a regiunii și orașului Iași.***

Nevoia satisfacerii rapide a cerințelor de spațiu de locuit și a modernizării orașelor cere accelerarea ritmului construcțiilor, folosirea panourilor mari, a elementelor din beton prefabricat, aplicarea metodelor industriale avansate care să asigure reducerea duratei de execuție și a costului edificiilor. Întreaga activitate în acest sector trebuie orientată astfel încît să se desfășoare după lozinca „a construi cît mai mult, mai repede, mai bine și mai ieftin“

În cadrul investițiilor destinate ridicării orașelor regiunii un loc important îl ocupă acțiunile edilitare. Schița de plan prevede sporirea debitelor de apă prin dublarea aducțiunii de la Prut și captarea de noi surse pentru orașele Bîrlad, Vaslui și Huși. O atenție deosebită se va acorda și electrificării. Lumina electrică va pătrunde încă în circa 350 de sate.

„Ceea ce va caracteriza dezvoltarea sectorului social-cultural între 1960—1965 este lărgirea și îmbunătățirea în continuare a învățămîntului de toate gradele și întărirea bazei sale materiale“ [7]).

Prin generalizarea învățămîntului de 8 ani și trecerea la școala de cultură generală cu durata de 12 ani cresc într-o mare măsură nevoile de spațiu de învățămînt. În vederea acoperirii lor urmează a fi construite în următorii 3—4 ani peste 1 800 săli noi de clasă și internate cu o capacitate de peste 1 000 de locuri.

Cadrele didactice și studenții ieșeni au primit cu nespusă bucurie și deplină satisfacție hotărîrea conducerii partidului privitoare la construirea unei politehnici, dotată cu laboratoare și instalații moderne în care vor putea studia un număr de 5 500 tineri, adică de două ori mai mulți decît acum. Noul institut amplasat în zona industrială va avea posibilitatea să realizeze o mai strînsă legătură cu practica, să ajute efectiv unitățile industriale și să urmărească direct eficiența învățămîntului politehnic și a cercetării științifice.

O dată cu construirea politehnicii, centrul universitar Iași va dispune de o largă bază materială utilă desfășurării procesului de învățămînt și activității creatoare a cadrelor universitare. Pe măsură ce noul edificiu va intra în funcțiune, spațiul eliberat va fi transferat Universității și altor instituții de învățămînt superior. Creșterea cifrei de școlarizare, concomitent cu lărgirea spațiului de învățămînt ridică problema cazării unui număr sporit de studenți. Pînă în 1965 se prevede construirea de cămine noi cu o capacitate de 7 000 de locuri.

Mărețele obiective mobilizează cadrele didactice și studenții centrului universitar ieșean în scopul participării lor, alături de toți oamenii muncii, la acțiunea de ridicare economică și culturală a regiunii. Oamenii de știință ieșeni își aduc aportul lor la pregătirea viitorilor constructori ai comunismului, la descoperirea de rezerve de producție și resurse de bogății naturale.

Numeroase cadre ale Universității sînt angrenate în acțiunea de îndeplinire a sarcinilor trasate de cel de-al III-lea congres al partidului. Fizicienii și chimiștii ajută fabrica de rulmenți din Bîrlad și fabrica de antibiotice din Iași prin soluții eficiente în determinarea calității produselor. Fiziologii cercetează căile de ameliorare a raselor de animale și a speciilor de plante agricole. Istoricii și lingviștii își aduc contribuția la elaborarea lucrărilor de mare amploare privind istoria patriei, a limbii și literaturii romîne.

---

[7]) *Ibidem.*

Chezășia dezvoltării rodnice a științei stă în legătura sa indisolubilă cu activitatea constructivă a oamenilor muncii, cu practica dezvoltării economiei socialiste. „Avem un popor minunat care năzuiește să-și însușească în tot mai mare măsură comorile științei, ale culturii. Să consacrăm toate forțele, toată energia noastră înfăptuirii acestei năzuințe, căci nu există țel mai nobil decît a ajuta poporul tău să se ridice pe culmile civilizației, ale bunăstării materiale și spirituale". Cuvintele pline de căldură adresate de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, cu prilejul vizitării Universității, au găsit un larg ecou în rîndurile tuturor cadrelor didactice.

Colectivul de profesori, muncitori și funcționari ai Universității participă cu entuziasm la înfăptuirea sarcinilor revoluției culturale, la formarea noii intelectualități devotate poporului muncitor, la sporirea continuă a prestigiului celei mai vechi instituții de învățămînt superior din țară.

Statul socialist acordă o mare atenție culturalizării maselor, răspîndirii cunoștințelor științifice în rîndurile oamenilor muncii de la orașe și sate. Acest lucru se reflectă în instituțiile ce cresc an de an în sectorul cultural, al sănătății și educației fizice. În regiunea Iași se vor construi în șesenal 10 cinematografe noi cu o capacitate de 5 600 locuri, două case raionale de cultură, iar la sate vor fi instalate 300—350 cinematografe cu bandă îngustă.

În domeniul ocrotirii sănătății oamenilor muncii, rețeaua sanitară este prevăzută a fi îmbogățită cu un spital de pediatrie și cu cîte o policlinică la Iași, Bîrlad, Pașcani și Murgeni.

Dezvoltarea continuă a bazei materiale, a culturii și sănătății va înlesni într-o măsură tot mai mare ridicarea bunăstării tuturor oamenilor muncii — țel principal al politicii partidului.

Muncitorii, țăranii muncitori și intelectualii din regiunea Iași sînt hotărîți să răspundă grijii părintești a partidului prin eforturi susținute spre a da viață măreţului program de dezvoltare economică și social-culturală a regiunii.

V. NECULCE
M. SARMAȘANU